

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസിതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേനാനരൺയസ്യ വധസ്തതസ്തസ്യ ശാപപ്രാപ്തിശ്ച

അഥ ജിത്വാ മരുത്തം സ
പ്രയയൗ രാക്ഷസാധിപഃ |
നഗരാണി നരേന്ദ്രാണാം
യുദ്ധകാക്ഷീ ദശാനനഃ || 7.19.1 ||

സമാസാദ്യ തു രാജേന്ദ്രാൻ
മഹേന്ദ്രവരുണോപമാൻ |
അബ്രവീദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു
യുദ്ധം മേ ദീയതാമിതി || 7.19.2 ||

നിർജിതാഃ സ്മേതി വാ ബ്രൂത
ഏഷ മേ ഹി സുനിശ്ചയഃ |
അന്യഥാ കുർവതാമേവം
മോക്ഷോ നൈവോപപദ്യതേ || 7.19.3 ||

തതസ്ത്വദീരവഃ പ്രാജ്ഞാഃ
പാർഥിവാ ധർമനിശ്ചയാഃ |
മന്ത്രയിത്വാ തത്ത്വോന്മയോന്യം
രാജാനഃ സുമഹാബലാഃ || 7.19.4 ||

നിർജിതാഃ സ്മേത്യഭാഷന്ത
 ഇന്താത്യാ വരബലം രിപോഃ |
 ദുഷ്യന്തഃ സുരമോ ഗാധി -
 ര്ഗയോ രാജാ പുരുരവാഃ || 7.19.5 ||

ഏതേ സർവ്വേബ്രുവംസ്താത
 നിർജിതാഃ സ്മേതി പാർഥിവാഃ |
 അമായോധ്യാം സമാസാദ്യ
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ || 7.19.6 ||

സുഗുപ്താമനരൺയേന
 ശക്രേണവാമരാവതീം |
 സ തം പുരുഷശാർദൂലം
 പുരന്ദരസമം ബലേ || 7.19.7 ||

പ്രാഹ രാജാനമാസാദ്യ
 യുദ്ധം ദേഹീതി രാവണം |
 നിർജിതോന്മീതി വാ ബ്രൂഹി
 ത്വമേവം മമ ശാസനം || 7.19.8 ||

അയോധ്യാധിപതിസ്തസ്യ
 ശ്രുത്യാ പാപാത്മനോ വചഃ |
 അനരൺയസ്ത സക്രൂദ്ധോ
 രാക്ഷസേന്ദ്രമമാബ്രവീത് || 7.19.9 ||

ദീയതേ ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം തേ
 രാക്ഷസാധിപതേ മയാ |
 സന്തിഷ്ഠ ക്ഷിപ്രമായത്തോ
 ദവ ചൈവം ദവാമൃഹം || 7.19.10 ||

അഥ പൂർവം ശ്രുതാർഥേന
 നിർജ്ജിതം സുമഹദ് ബലം |
 നിഷ്ക്രാമത് തന്നരേന്ദ്രസ്യ
 ബലം രക്ഷാവധോദ്യതം || 7.19.11 ||

നാഗാനാം ദശസാഹസ്രം
 വാജിനാം നിയുതം തഥാ |
 രഥാനാം ബഹുസാഹസ്രം
 പത്നീനാം ച നരോത്തമ || 7.19.12 ||

മഹീം സംഛരാദ്യ നിഷ്ക്രാന്തം
 സപദാതിരഥം രണേ |
 തതഃ പ്രവൃത്തം സുമഹദ്
 യുദ്ധം യുദ്ധവിശാരദ || 7.19.13 ||

അനരൺധസ്യ നൃപതേ
 രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ചാദ്ഭുതം |
 തദ് രാവണബലം പ്രാപ്യ
 ബലം തസ്യ മഹീപതേഃ || 7.19.14 ||

പ്രാണശൃത തദാ സർവം
 ഹവ്യം ഹുതമിവാനലേ |
 യുദ്ധ്യാ ച സുചിരം കാലം
 കൃത്യാ വിക്രമമുത്തമം || 7.19.15 ||

പ്രജ്വലന്തം തമാസാദ്യ
 ക്ഷിപ്രമേവാവശേഷിതം |
 പ്രാവിശത് സങ്കുലം തത്ര
 ശലഭാ ഇവ പാവകം || 7.19.16 ||

സോപശ്യത് തന്നരേന്ദ്രസ്തും
 നശ്യമാനം മഹാബലം |
 മഹാർണവം സമാസാദ്യ
 വനാപഗശതം യഥാ || 7.19.17 ||

തതഃ ശക്രധനുംപ്രവൃം
 ധനുർവിസ്താരയൻ സ്വയം |
 ആസസാദ നരേന്ദ്രസ്തും
 രാവണം ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ || 7.19.18 ||

അനരൺധേന തേജമാത്യാ
 മാരീചശുകസാരണാഃ |
 പ്രഹസ്തസഹിതാ ഭഗ്നാ
 വ്യഭ്രവന്ത മൃഗാ ഇവ || 7.19.19 ||

തതോ ബാണശതാൻയഷ്ടൗ
 പാതയാമാസ മൂർധനി |
 തസ്യ രാക്ഷസരാജസ്യ
 ഇക്ഷ്വാകുകുലനന്ദനഃ || 7.19.20 ||

തസ്യ ബാണാഃ പതന്തസ്തേ
 ചക്രിരേ ന ക്ഷതം ക്വചിത് |
 വാരിധാരാ ഇവാഭ്രഭൃഃ
 പതന്ത്യാ ഗിരിമൂർധനി || 7.19.21 ||

തതോ രാക്ഷസരാജേന
 ക്രുദ്ധേന നൃപതിസ്തദാ |
 തലേനാഭിഹതോ മൂർധ്നി
 സ രമാന്നിപപാത ഹ || 7.19.22 ||

സ രാജാ പതിതോ ഭൂമൗ
 വിഹൃലഃ പ്രവിവേപിതഃ |
 വജ്രദഗ്ധ ഇവാരണ്ഡയേ
 സാലോ നിപതിതോ യഥാ || 7.19.23 ||

തം പ്രഹസ്യാബ്രവീദ് രക്ഷ
 ഇക്ഷ്യാകും പുഥിവിപതിം |
 കിമിദാനീം ഫലം പ്രാപ്തം
 ത്വയാ മാം പ്രതി യുധ്യതാ || 7.19.24 ||

ത്രൈലോക്യേ നാസ്തി യോ ദ്വന്ദ്വം
 മമ ദദ്യാന്നരാധിപ |
 ശങ്കേ പ്രസക്തോ ഭോഗേഷു
 ന ശൃണോഷി ബലം മമ || 7.19.25 ||

തസ്യൈവം ബ്രൂവതോ രാജാ
 മന്ദാസൂർവാക്യമബ്രവീത് |
 കിം ശക്യമിഹ കർതും വൈ
 കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ || 7.19.26 ||

നഹൃഹം നിർജിതോ രക്ഷ -
 സ്ത്വയാ ചാത്മപ്രശംസിനാ |
 കാലേനൈവ വിപന്നോഽഹം
 ഹേതുഭൂതസ്തു മേ ദവാൻ || 7.19.27 ||

കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം
 കർതും പ്രാണപരിക്ഷയേ |
 ന ഹൃഹം വിമുഖോ രക്ഷോ
 യുദ്ധ്യമാനസ്ത്വയാ ഹതഃ || 7.19.28 ||

ഇക്ഷ്യാകുപരിഭാവിത്വാദ്
 വചോ വക്ഷ്യാമി രാക്ഷസ |
 യദി ദത്തം യദി ഹുതം
 യദി മേ സുകൃതം തപഃ |
 യദി ഗുപ്താഃ പ്രജാഃ സമൃക്
 തദാ സത്യം വചോഽസ്തൂ മേ || 7.19.29 ||

ഉത്പത്സ്യതേ കുലേ ഹ്യസ്മി -
 ന്നീക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം |
 രാമോ ദാശരഥിർനാമ
 സ തേ പ്രാണാൻ ഹരിഷ്യതി || 7.19.30 ||

തതോ ജലധരോദഗ്ര -
 സ്താഡിതോ ദേവദുന്ദുഭിഃ |
 തസ്മിന്നുദാഹതേ ശാപേ
 പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യുതാ || 7.19.31 ||

തതഃ സ രാജാ രാജേന്ദ്ര
 ഗതഃ സ്ഥാനം ത്രിവിഷ്വപം |
 സ്വർഗതേ ച നൃപേ തസ്മിൻ
 രാക്ഷസഃ സോഽപസർപത || 7.19.32 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ||